

Briuselis, 2019 m. birželio 17 d.
(OR. en)

10341/19

CONUN 69
ONU 65
DEVGEN 128
SUSTDEV 95
COJUR 6
COHAFA 56
COHOM 82
COARM 97
ENV 602
FIN 421
CLIMA 161
CYBER 207
CFSP/PESC 486
CSDP/PSDC 301

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10258/19

Dalykas: ES veiksmai taisyklėmis grindžiamam daugiašališkumui stiprinti
– Tarybos išvados (2019 m. birželio 17 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos 2019 m. birželio 17 d. įvykusiame 3700-ame posėdyje Tarybos priimtos Tarybos išvados dėl ES veikslių taisyklėmis grindžiamam daugiašališkumui stiprinti.

Tarybos išvados. ES veiksmai taisyklėmis grindžiamam daugiašališkumui stiprinti

1. Šiame sparčiai kintančiame pasaulyje, kuriame viskas yra tarpusavyje susiję, pasikliaujame taisyklėmis grindžiama tarptautine tvarka ir mums reikia bendrai sutartų taisyklių ir veiksmingų bei įtraukių pasaulinių institucijų, tiek priklausančių, tiek nepriklausančių Jungtinių Tautų (JT) sistemai, kad visiems būtų užtikrinta taika, saugumas, žmogaus teisės, gerovė ir darnus vystymasis. Tarptautine teise, susitarimais ir taisyklėmis sudaromos vienodos sąlygos ir didelėms, ir mažoms valstybėms. Veiksminga, tinkama ir atspari daugiašalė sistema turi būti pajėgi reaguoti į naujas pasaulines realijas, atitikti JT Chartijos taisykles ir principus ir skatinti taikų ginčų tarp valstybių sprendimą.
2. Poreikis propaguoti daugiašalius sprendimus, kurie yra vienas iš ES tarptautinių veiksmų pagal Europos Sąjungos sutartį pagrindinių principų, yra kaip niekad svarbus. Kaip atspindėta Visuotinėje ES užsienio ir saugumo politikos strategijoje, daugiašališkumas, kurio centrinė ašis yra JT, yra ES išorės politikos kertinis akmuo. Mes suinteresuoti užtikrinti daugiašalę sistemą, kuri yra grindžiama taisyklėmis ir teisėmis, saugo bendrus pasaulinius išteklius, propaguoja bendras viešąsias gėrybes ir teikia naudos Europos ir viso pasaulio piliečiams. Bendradarbiavimas pasitelkiant veiksmingą daugiašališkumą tebėra geriausias būdas užtikrinti nacionalinių ir kolektyvinių interesų įgyvendinimą.
3. Dar kartą patvirtindama, kad žmogaus teisės yra visuotinės, nedalomos bei tarpusavyje susijusios ir turi būti užtikrintos visame pasaulyje, ES toliau skatins tarptautinius veiksmus, kuriais siekiama apsaugoti ir propaguoti žmogaus teises ir pagrindines laisves, žmogaus orumą, demokratiją, teisinę valstybę, socialinę pažangą, solidarumą ir lygybę, įskaitant lyčių lygybę, ir mažumoms priklausančių asmenų teises.

4. Dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis ES ir jos valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su partneriais, intensyvins pastangas skatinti ir stiprinti daugiašališkumą. Vienas iš pagrindinių prioritetų bus didinti visuomenės paramą daugiašališkumui ir taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai, parodant jos rezultatus piliečiams.
5. Pabrėžiame, kad būtina toliau stiprinti vidaus bendradarbiavimą ir sanglaudą ES. Dar kartą patvirtiname tvirtą įsipareigojimą tam, kad ES kalbėtų vienu balsu atitinkamuose tarptautiniuose forumuose.
6. Šiandienos pasauliui būdingas visuotinis netikrumas ir iššūkiai daugiašališkumui ir taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai, todėl reikia iniciatyvaus, tvirto ir atsakingo ES vadovavimo daugiašalėje erdvėje. ES ir jos valstybės narės yra svarbios dalyvės nustatant daugiašalę darbotvarkę, taip pat todėl, kad įneša didžiausią kolektyvinį finansinį įnašą į JT sistemą.
7. Pagrindinius mūsų epochos pasaulinius iššūkius galime įveikti tik bendradarbiaudami su kitais – valstybėmis, tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, pilietine visuomene, privačiuoju sektoriumi, socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais – ir remdami daugiašalės sistemos reformą.

8. Atsižvelgdama į tai, Taryba daro išvadą, kad ES tikslas yra veiksminga daugiašalė sistema, kuri duotų rezultatų sprendžiant šiandienos ir rytdienos pasaulinius iššūkius. Daugiašalės sistemos stiprinimas bus grindžiamas trimis veiklos kryptimis:

- Tarptautinių normų ir susitarimų laikymusi. ES ir jos valstybės narės vadovaus įgyvendinant ir puoselėjant tarptautines normas ir susitarimus, kuriais užtikrinamos visuotinės viešosios gėrybės ir apsaugomos ateities kartos. Tai apima: JT žmogaus teisių sistemą, grindžiamą Visuotine žmogaus teisių deklaracija ir tarptautinėmis žmogaus teisių sutartimis, taip pat Europos žmogaus teisių konvenciją, JT jūrų teisės konvenciją, darbotvarkę iki 2030 m. ir jos 17 m. darnaus vystymosi tikslų, Adis Abebos veiksmų darbotvarkę, Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programą, Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos atvirą, sąžiningą ir taisyklėmis grindžiamą prekybos sistemą, įskaitant veiksmingą Pasaulio prekybos organizaciją (PPO), ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) principus, ypač Helsinkio baigiamojo akto ir Paryžiaus chartijos principus, tarptautinius ginklų neplatavimo, nusiginklavimo ir ginklų kontrolės susitarimus, įskaitant Branduolinio ginklo neplatavimo sutartį, taip pat konkrečias diplomatines iniciatyvas, pavyzdžiui, Bendrą išsamų veiksmų planą dėl Irano. Sudėtingų šiandienos konfliktų ir krizių metu ES puoselės ir propaguos pagarbą tarptautinei žmogaus teisių teisei ir tarptautinei humanitarinei teisei. ES toliau remis Tarptautinį baudžiamąjį teismą – svarbią tarptautinės bendruomenės priemonę, skirtą kovoti su nebaudžiamumu ir skatinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką. ES remis atsakomybės užtikrinti apsaugą principą.

- Daugiašališkumo principo taikymu naujų pasaulinių realiųjų atžvilgiu. ES ir jos valstybės narės imsis lyderystės įgyvendinant novatorišką darbotvarkę tose srityse, kuriose reikia stiprinti daugiašalį valdymą, arba kai naujiems iššūkiams įveikti reikia imtis kolektyvinių veiksmų, pasinaudojant ES normatyviniais pajėgumais, autonomija ir įtaka. Duomenų apsaugos taisyklių ir kibernetinio saugumo didinimo priemonių įgyvendinimas rodo ES pasiryžimą nustatyti standartus skaitmeniniame amžiuje. ES naudosis tokiais forumais kaip JT, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija, Interneto valdymo forumu, taip pat Europos Taryba ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), kad skatintų standartų nustatymą šiose srityse. Pokyčius skatinančios technologijos, kaip antai dirbtinis intelektas, suteikia beprecedenčių galimybių, kurias reikėtų aktyviai išnaudoti, kartu užtikrinant tinkamas žmogaus teises, etikos normas ir teisinius standartus ir apsaugos priemones. Kiti pavyzdžiai, kai reikia imtis kolektyvinių veiksmų, apima potencialias naujas ginklų sistemas, naujus iššūkius, susijusius su darbo ateitimi, pasaulines sveikatos krizes, aplinkos ir gamtos išteklius, atsinaujinančiąją energiją, vandenynus, jūrų saugumą, kovą su terorizmu ir kosminę erdvę.
- Daugiašalių organizacijų reformavimu, kad jos atitiktų savo paskirtį. ES ir jos valstybės narės rems būtinas daugiašalių institucijų, pavyzdžiui, JT sistemos institucijų ir organų, reformas ir modernizavimą, įskaitant visapusišką JT Saugumo Tarybos reformą, taip pat Pasaulio banko, Pasaulio prekybos organizacijos ir Europos Tarybos reformas ir modernizavimą ir padės šioms institucijoms prisitaikyti prie kintančio pasaulio. Turėtume rimtai atsižvelgti į šių organizacijų veikimo kritiką ir siekti, kad jos būtų veiksmingesnės, skaidresnės, demokratiškesnės, labiau atstovaujamosios ir atskaitingesnės. ES toliau skatins JT generalinio sekretoriaus reformų įgyvendinimą. Todėl itin svarbu, kad įvairios JT būstinės glaudžiai bendradarbiautų.

9. Siekdamos šių tikslų, ES ir jos valstybės narės imsis šių konkrečių veiksmų:

- Stiprins esamą ES partnerysčių tinklą ir jį įvairins įtraukdamas naujų partnerių, be kita ko, su esamais ir naujais partneriais spręs atskirus klausimus, kad būtų geriau įgyvendinami ES interesai, kuo geriau pasinaudojant bendrais sprendimais bendriems iššūkiams įveikti. Tam reikės novatoriškos informavimo veiklos, didesnės atskaitomybės už bendrus įsipareigojimus su partneriais, taip pat didesnės ES dvišalių ir daugiašalių diplomatinių veiksmų su jos partneriais sinergijos, be kita ko, geriau panaudojant ES įtaką patekimo į vidaus rinką ir finansinės paramos srityse.
- Toliau atliks vadovaujamą vaidmenį pasaulyje ir bendradarbiaus su partneriais svarbiausiais klausimais, pavyzdžiui, dėl Darbotvarkės iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos. Taryba remia darbą, susijusį su Visuotinio aplinkos pakto rengimu.
- Visuose svarbiuose forumuose, įskaitant JT žmogaus teisių tarybą, Generalinę Asamblėją, Saugumo Tarybą ir JT žmogaus teisių sutarties organus toliau skatins ir saugos žmogaus teises, remis demokratiją ir teisinę valstybę, lyčių lygybę, kuri pasauliniu mastu taip pat padeda užtikrinti taiką ir saugumą. ES tęs darbą su suinteresuotaisiais subjektais siekdama didinti Žmogaus teisių tarybos veiksmingumą ir efektyvumą, įskaitant jos vaidmenį užkertant kelią žmogaus teisių pažeidimams, ir remis JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro įgaliojimus ir nepriklausomumą. ES toliau ragins visas valstybes suteikti galimybę JT ir kitiems įgaliotiesiems žmogaus teisių mechanizmams nekliudomai patekti į jų teritorijas.

- Stiprins ES vaidmenį užtikrinant tarptautinį saugumą konfliktų prevencijos, tarpininkavimo, taikos palaikymo ir krizių valdymo priemonėmis ir naudodamasi civiliniais ir kariniais ištekliais. Kad pasiektų šį tikslą, ES sieks didinti daugiašalio bendradarbiavimo taikos ir saugumo srityse veiksmingumą, stiprindama partnerystes su JT, įskaitant JT Taikos stiprinimo komisiją, Pasaulio banku, NATO, ESBO ir kitais regioniniais ir subregioniniais subjektais. Stiprinant ES bendrą saugumo ir gynybos politiką, be kita ko, naudojantis PESCO ir Europos gynybos fondu, taip pat visiškai įgyvendinant Susitarimą dėl civilinių pajėgumų bus šiuo požiūriu patobulintas ES priemonių rinkinys ir sustiprintas ES gebėjimas užtikrinti saugumą ir veikti autonomiškai, laikantis atitinkamų Tarybos išvadų.
- Atsižvelgdamos į didėjančias grėsmes tarptautinei taikai ir saugumui, vykdys veiklą, kuria propaguojama ir stiprinama tarptautinė ginklų kontrolės, neplatavimo ir nusiginklavimo struktūra, ir užtikrinamas veiksmingas prisiimtų įsipareigojimų įgyvendinimas. Tam, kad būtų išlaikytas nusistovėjusių normų vientisumas, būtina užtikrinti atskaitomybę ir panaikinti nebaudžiamumą. Atitinkamuose daugiašaliuose forumuose turi būti išnagrinėtos galimybės imtis įprastiniams ginklams, masinio naikinimo ginklams ir besiformuojančioms technologijoms taikomų iniciatyvų, kuriomis atsižvelgiama į sparčiai kintančias aplinkybes, ir jas plėtoti.
- Dar kartą patvirtins, kad kibernetinėje erdvėje taikoma tarptautinė teisė, derindamos ES poziciją būsimose diskusijose kibernetiniais klausimais, susijusiais su tarptautiniu saugumu. Šiuo požiūriu skatins ES pastangas užtikrinti stabilumą ir konfliktų prevenciją kibernetinėje erdvėje, įskaitant atsakingo valstybės elgesio normų įgyvendinimą, regioninių pasitikėjimo stiprinimo priemonių plėtojimą bei įgyvendinimą ir Bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemos naudojimą.

- Toliau užtikrins, kad ES atliktų vadovaujamąjį vaidmenį stengiantis išsaugoti ir sustiprinti taisyklėmis grindžiamą daugiašalę prekybos sistemą, kurios pagrindą sudaro PPO, ir visas jos funkcijas, siekiant užtikrinti, kad ji galėtų veiksmingai spręsti dabartinius pasaulinės prekybos uždavinius.
- Skatins regionų bendradarbiavimą, kuris yra esminis daugiašalės tvarkos elementas, ir, vadovaudamasi bendrais interesais, palaikys ryšius su bendradarbiaujančiais regioniniais subjektais, visų pirma su Afrikos Sąjunga, Amerikos valstybių organizacija, Pietryčių Azijos valstybių asociacija, Arabų Valstybių Lyga, ir subregioninėmis organizacijomis, taip pat daugiašaliuose forumuose veikiančiomis grupėmis (pvz., Islamo bendradarbiavimo organizacija, G 77 ir Neprisijungusių judėjimu). Inicijuos tolesnius konkrečius veiksmus, kuriais stiprinamas trišalis bendradarbiavimas bendro intereso klausimais, pavyzdžiui, Afrikos Sąjungos, ES ir JT bendradarbiavimas. Intensyvins bendradarbiavimą su kitais Europos partneriais, ypač šalimis kandidatėmis, Europos Taryba ir ESBO, taip pat su tarptautinėmis organizacijomis ir forumais, pavyzdžiui, G 7, G 20, NATO, Pasaulio banku, regioniniais plėtros bankais, Tarptautiniu valiutos fondu ir EBPO.
- ES tęs darbą su viso pasaulio partneriais, kad būtų bendrai sprendžiami migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo klausimai, vadovaudamasi atitinkamomis Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos išvadomis.
- Stiprins ES įsipareigojimus geriau įgyvendinti Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkę sistemingai integruojant ir įtraukiant į ES politiką lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, remdamosi lyčių aspekto analize ir geresniu pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimu. ES įsipareigojimais turėtų būti pripažįstama, kad lyčių lygybė ir moterų dalyvavimas bei įgalėjimas, yra būtina išankstinė sąlyga norint veiksmingai spręsti taikos ir konflikto ištisumos klausimus.

- Stiprins partnerystes su jaunimu ir jaunimo organizacijomis, ypač įgyvendindamos Darbotvarkę iki 2030 m., be kita ko, kovodamos su klimato kaita, taip pat prisidėdamos prie taikos ir saugumo ir propaguodamos deramą darbą.
- Stiprins įvairius suinteresuotuosius subjektus apimančią mūsų požiūrį į daugiašališkumą, aktyviau įtraukdamos pilietinę visuomenę, žmogaus teisių gynėjus, NVO, žiniasklaidą, privatųjį sektorių ir socialinius partnerius, kultūros ir verslo bendruomenes, įskaitant technologijų sektorių, akademinę bendruomenę ir vietos valdžios institucijas, kurie svariai prisideda rengiant bendro reagavimo priemones.
- Dirbs siekdamos pritraukti ES ir jos valstybių narių finansavimą daugiašalei sistemai pasauliniu, regioniniu ir šalių lygmeniu remiant sutartus politikos prioritetus, įskaitant vystomojo bendradarbiavimo prioritetus, kartu laikantis oficialios paramos vystymuisi kriterijų ir paramos vystymuisi efektyvumo principų.
- Sieks parengti labiau strateginį požiūrį į ES ir jos valstybių narių skiriamą kokybišką savanorišką finansavimą svarbiausiems JT fondams, programoms ir specializuotoms agentūroms. Teiks pirmenybę nuspėjamai daugiametei paramai kelių JT agentūrų vykdomiems veiksams, be kita ko, kai tinkama, pasitelkiant pagrindinį finansavimą ir jungtinius agentūrų fondus. Rems JT generalinio sekretoriaus raginimą užtikrinti, kad kiekviena JT valstybė narė laiku ir visa apimtimi įvykdytų savo finansinius įsipareigojimus šiai organizacijai, kad galėtų būti atkurta patikima ir tvari JT finansų būklė. ES ir jos valstybės narės, kurios yra svarbios humanitarinės pagalbos teikėjos, toliau ragins laikytis humanitarinių principų, dės pastangas, kad humanitarinės reagavimo priemonės būtų veiksmingesnės ir rezultatyvesnės, ir remis pastangas plėsti paramos teikėjų ratą tarptautinėje sistemoje, kad būtų užtikrintas tinkamas humanitarinis finansavimas.

- Tęs ir toliau stiprins glaudų Europos bendradarbiavimą JT Saugumo Taryboje ir su Saugumo Taryba susijusiais klausimais, remdamosi esamais mechanizmais ir geriausia praktika. ES toliau skatins ES valstybių narių, kurios taip pat yra Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narės, pastangas derinti veiksmus ir sudarys palankesnes sąlygas šių jų veiklai, taip pat skatins šias valstybes, kitas valstybes nares ir ES vyriausiąją įgaliotinį keistis informacija. Stiprins ES valstybių narių pozicijų koordinavimą JT Generalinėje Asamblėjoje ir visoje ES sistemoje, remdamosi šiuo metu vykstančiu darbu ir geriausia praktika šiose srityse. Rems patyrusius, aukštos kvalifikacijos ir veiksmingai valdyti įsipareigojusius kandidatus į aukšto lygio pareigas daugiašalėse organizacijose, įskaitant, kai tinkama, kandidatus iš ES valstybių narių.
 - Intensyvins viešąją diplomaciją, kuria skatinamas daugiašališkumas, pasinaudodamos tokiomis progomis kaip 2020 m. minima JT 75 metų sukaktis, JT įsikūrimo Vienoje 40 metų sukaktis, Branduolinio ginklo neplatavimo sutarties įsigaliojimo 50 metų sukaktis, Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos 25 metų sukaktis ir Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės 20 metų sukaktis. ES ir jos valstybės narės gerins koordinavimą ir žinių perdavimą svarbiuose renginiuose, pavyzdžiui, JT Generalinės Asamblėjos aukšto lygio savaitės metu, ir vadovausis nauju pozityviu naratyvu visuotinių žmogaus teisių klausimu, kurį atspindi „Teigiamų žmogaus teisių istorijų“ iniciatyva.
 - Užmegs ryšius su partneriais ir forumais, kurie pradėjo įgyvendinti arba sustiprino iniciatyvas sujungiamumo srityje, propaguodamos ES požiūrį į tvarią, įtraukią, skaidrią ir aukštos kokybės infrastruktūrą.
10. Sutelkdamos savo patirtį, finansavimą ir išteklius, ES ir jos valstybės narės glaudžiai bendradarbiaus ir dalinsis našta, demonstruodamos vienybę ir solidarumą, kad užtikrintų pasaulinio masto ES veiksmus ir įgyvendintų šią daugiašališkumo darbotvarkę.

11. Šių Tarybos išvadų įgyvendinimas yra ES institucijų ir valstybių narių bendras įsipareigojimas ir bendra atsakomybė. Remdamosi ES įsipareigojimu daugiašališkumo srityje, ES institucijos ir valstybės narės drauge konkrečiai įgyvendins devintame punkte pateiktus pasiūlymus. Taryba reguliariai stebės šių išvadų įgyvendinimą remdamasi vyriausiojo įgaliotinio, Komisijos ir valstybių narių pateikiama informacija ir įvertins bendrą pažangą 2020 m., kad prireikus būtų galima parengti tolesnių konkrečių pasiūlymų.
-